

2. naloga – Navadne diferencialne enačbe: robni problemi

1. Izračunaj obliko vrvi, ki je obešena v dveh točkah na vrteči se navpični osi. Znan sistem

$$\begin{aligned}\frac{d}{ds} \left(F \frac{dx}{ds} \right) + \rho \omega^2 x &= 0 \\ \frac{d}{ds} \left(F \frac{dy}{ds} \right) - \rho g &= 0 \\ \left(\frac{dx}{ds} \right)^2 + \left(\frac{dy}{ds} \right)^2 &= 1\end{aligned}$$

pretvorimo s substitucijami $s \rightarrow s/l$, $x \rightarrow x/l$, $y \rightarrow y/l$, $F \rightarrow F/\rho gl$, $dx/ds = \cos \alpha$, $dy/ds = \sin \alpha$, $\beta = \omega^2 l/g$, če je l dolžina vrvi, v sistem

$$\begin{aligned}\frac{dF}{ds} &= -\beta x \cos \alpha + \sin \alpha & \frac{dx}{ds} &= \cos \alpha \\ F \frac{d\alpha}{ds} &= \beta x \sin \alpha + \cos \alpha & \frac{dy}{ds} &= \sin \alpha\end{aligned}$$

Zanj poznamo koordinate enega obesišča $(0, 0)$ in bi radi zadeli drugo obesišče, pri čemer pa ne poznamo začetnega naklona vrvi $\alpha(0)$ in sile v pritrdišču $F(0)$. Razišči mnogoterost dobljenih rešitev.

2. Pri študiju gibanja zvezd skozi galaksijo sta Hénon in Heiles vpeljala 3-števno simetrični potencial

$$U(x, y) = \frac{1}{2} (x^2 + y^2) + x^2 y - \frac{1}{3} y^3.$$

Za energije $E < \frac{1}{6}$ je gibanje omejeno znotraj enakostraničnega trikotnika. V odvisnosti od energije in začetnih pogojev je gibanje periodično, kvaziperiodično ali kaotično.

S strelesko metodo določi periodične tire pri različnih energijah. Zaradi simetrije lahko začetni pogoj omejiš na daljico med izhodiščem in točko $(0, 1)$. Začetne pogoje lahko poiščeš s pomočjo Poincaréjevega preseka.

Poskusi najti količine, s pomočjo katerih lahko tire razporediš v razrede – na primer obhodno število.

Streleska metoda je pravzaprav večdimenzionalno iskanje ničle funkcije, ki je sama rezultat integracije. Iskanje ničel v knjižnici *GSL* najdete v headerju `gsl_multiroots.h`, ali pa v modulu `scipy.optimize` (*Python*, na primer `root` in sorodne funkcije).